222814 - Hapiste olan kişilerin namazı kısaltmaları

Soru

Genç yaşlarında bir oğlum evimizden 100 km uzaklıkta bir bölgede hapis yapmaktadır. Bu durumda olan kimse için namazı kısaltmak ve namazları cem’ etmek caiz mi?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

,

Birincisi: Şayet hapis yatan kimse ikamet ettiği yerden kasr mesafesi kadar uzaktaysa yolcu hükmündedir.

Eğer ne zaman çıkacağını bilmiyorsa; çıkıncaya kadar veya dört günden daha fazla kalacağını öğreninceye kadar namazı kısaltır ve gerektiğinde namazları cem’ eder.

Şayet dört günden fazla kalacağını biliyorsa ve belirli bir süre hapis cezası verilmişse bu durumda fıkıh alimlerinin cumhuruna göre yolculuk hükümleri geçerli değildir.

Yolculuk ruhsatını meşru kılan süre ise fıkıh cumhuruna göre yaklaşık 80 km’dir. Her kim bu mesafede veya daha uzak bir yere yolculuk yaparsa mestleri üç gün boyunca mesh etmesi, namazları kısaltması, cem’ etmesi ve ramazanda orucu yemek gibi ruhsatları kullanabilir.

Ancak işi ne zaman biteceğini bilmeyen bir yolcu ve ikameti için belirli bir süre belirlenmeyen kimse için ikamet süresi uzasa bile yolculuk ruhsatını kullanabilir.

İbn Kudame Rahimehullah şöyle dedi: “Her kim 21 namazı geçmeyecek sürede ikame etmeyi niyetlenmemişse senelerce sürse dahi namazı kısaltabilir. Örnek olarak her an çözüleceğini umduğu bir işle meşgul olması, düşmanlarla cihad etmesi, sultanın onu hapse atması, hastalık vb.

işi kısa bir sürede biteceğini tahmin etsin veya etmesin hüküm aynıdır. (el Muğni 2/215)

İbn el Munzir şöyle dedi: İlim ehli; yolcunun ikamet etmeye niyetlenmediği müddetçe seneler geçse de namazı kısaltabileceğine dair icma etmişlerdir. Daha detaylı bilgi için (105844) nolu sorunun cevabına bakınız.

İkincisi: hapiste koğuşunda kapalı olanlara Cuma namazı farz değildir. Ancak hapishane mescidinde kılmaları mümkünse vacip olur. Her koğuş sakini, beş farzı cemaatla kılarlar.

Şeyh İbn Baz Rahimehullah şöyle dedi: "Büyük alimlerin komisyonu fetvasına göre cemaat veya Cuma namazı kılmak için cemaatin kendi koğuşlarında dışarıdan hoparlör vb. vasıtalarla arkasında kılmalarına izin verilmemiştir. Çünkü bunu gerçekleştirmeleri zor olması bakımından Cuma namazının onlara vacip değildir.

Ancak hapishanenin mescidi var ve Cuma namazı kılınıyorsa o zaman cemaata tabi olabilir aksi takdirde ona vacip olmaz ve öğlen namazı olarak kılar. Her koğuş sakinleri beş vakit namazlarını cemaatla kılarlar. (Mecmu Fetava İbn Baz 12/155-156)

Fetva kurulu komisyonu şöyle dedi:

Şayet hapishanede Cuma kılınırsa ve oradakiler Cuma'ya katılmaları mümkünse onlara vacip olur. Aksi takdirde öğlen namazı olarak kılarlar. (Daimi fetva kurulu 8/184)

Şayet tutuklu olanlar hakkında hüküm verilmiş olup hapishanelerde istikrarlı bir şekilde ikamet ediyorlarsa, bu durumda onların durumu ikamet edenlerin hükmündedir. Namazı kısaltamaz ve cem' edemezler, ramazanda oruçlarını yiyemezler. Ancak namazlarını cemaatla kılarlar yönetim izin verdiğinde cumayı kılabilirler.

Şayet hapis yatan kişiler, yarın nerede olacaklarını bilmez durumundalar ise, hapis yönetimi onları sürekli şehirden şehire taşıyorsa söz konusu kişiler yolculuk ruhsatına tabi olup onlara namazı kısaltmak ve cem etmek caizdir.

Tüm tutsak mazlum Müslümanların esaretten kurtulmalarını yüce Allahtan dileriz.

Daha detaylı bilgi için (81421) nolu sorunun cevabına bakınız.

En iyisini Allah bilir.